

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-74-08

Druk nr 627
Warszawa, 6 czerwca 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o emeryturach
i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych oraz niektórych innych
ustaw.**

Projekty aktów wykonawczych do ustawy zostaną przekazane niezwłocznie po zakończeniu prac nad ich przygotowaniem.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 25a dodaje się art. 25b w brzmieniu:

„Art. 25b. Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury nie uwzględnia się zwiększenia składek na ubezpieczenie emerytalne, o którym mowa w art. 63b ust. 3, oraz kwot zwiększeń uzyskanych w wyniku waloryzacji kwartalnej, o której mowa w art. 25a, przeprowadzonej w celu ustalenia podstawy obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy.”;

2) w art. 62 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Renta dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy, urodzonej przed dniem 1 stycznia 1949 r., wynosi:”;

3) po art. 63 dodaje się art. 63a-63c w brzmieniu:

„Art. 63a. 1. Renta dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy, urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia renty z tytułu

niezdolności do pracy, ustalonej zgodnie z art. 63b i art. 63c, przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat.

2. Renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75 % renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy.
3. Tablice trwania życia, o których mowa w art. 26 ust. 4, są podstawą przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

- Art. 63b. 1. Podstawę obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy, o której mowa w art. 63a, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata renty, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175.
2. Waloryzację składek przeprowadza się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-12 i art. 25a.
 3. Jeżeli ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, przy ustalaniu podstawy obliczenia renty składki na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowane na jego koncie w niepełnej wysokości zwiększa się, mnożąc przez wskaźnik korygujący 19,52/12,22, stanowiący stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne

do wysokości zewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego.

- Art. 63c. 1. Jeżeli przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy uwzględniono okresy ubezpieczenia społecznego rolników wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1, podstawę obliczenia tej renty, ustaloną zgodnie z art. 63b, zwiększa się o przeciętną miesięczną kwotę składki, obliczoną zgodnie z ust. 4, za każdy pełny miesiąc tych okresów przyjęty do ustalenia prawa do renty.
2. Jeżeli przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z zastosowaniem postanowień umów międzynarodowych uwzględniono okresy ubezpieczenia za granicą, o których mowa w art. 8, podstawę obliczenia tej renty, ustaloną zgodnie z art. 63b, zwiększa się o przeciętną miesięczną kwotę składki, obliczoną zgodnie z ust. 4, za każdy pełny miesiąc tych okresów przyjęty do ustalenia prawa do renty.
3. Jeżeli wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy zgłosiła osoba w wieku poniżej 60 lat, która nie posiada pełnych 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych, podstawę obliczenia renty, ustaloną zgodnie z art. 63b, zwiększa się o przeciętną miesięczną kwotę składki, obliczoną zgodnie z ust. 4, za każdy pełny miesiąc okresu brakującego do pełnych 30 lat, przypadającego od dnia zgłoszenia wniosku o rentę do dnia, w którym rencista ukończyłby 60 lat, z zastrzeżeniem art. 108b.

4. W celu ustalenia, czy podstawa obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy podlega zwiększeniu, o którym mowa w ust. 3, sumuje się okresy:
 - 1) składkowe, o których mowa w art. 6;
 - 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2;
 - 3) ubezpieczenia społecznego rolników wymienione w art. 10 ust. 1 pkt 1 uwzględnione przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy;
 - 4) ubezpieczenia za granicą, o których mowa w art. 8 uwzględnione przy ustalaniu prawa do renty.
5. Przeciętną miesięczną kwotę składki stanowi kwota uzyskana przez podzielenie kwoty podstawy obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy ustalonej zgodnie z art. 63b przez wyrażony w miesiącach staż ubezpieczeniowy rencisty.
6. Staż ubezpieczeniowy rencisty, o którym mowa w ust. 5, stanowią:
 - 1) przypadające przed dniem 1 stycznia 1999 r., przyjęte do ustalenia kapitału początkowego, okresy:
 - a) składkowe, o których mowa w art. 6,
 - b) nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
 - c) nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2;

2) okresy ubezpieczenia przypadające od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia zgłoszenia wniosku o rentę.”;

4) w art. 73:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Za kwotę świadczenia, które przysługiwałyby zmarłemu, uważa się kwotę emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Przy ustalaniu kwoty emerytury, która przysługiwałaby zmarłemu będącemu członkiem otwartego funduszu emerytalnego, podstawę jej obliczenia zwiększa się wskaźnikiem korygującym, o którym mowa w art. 63b ust. 3.

2b. Przepisu ust. 2a nie stosuje się, jeżeli emeryturę przyznano z urzędu w wysokości równej kwocie renty z tytułu niezdolności do pracy, obliczonej na zasadach określonych w art. 63a.”;

5) w art. 103:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do emerytury i renty rodzinnej ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.”,

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Przepisu ust. 1 nie stosuje się również do osób niezdolnych do pracy pobierających renty rodzinne.”;

6) w art. 104:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do emerytury lub renty rodzinnej ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają

zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2, oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6.”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Prawo do emerytury i renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.”,

c) w ust. 8:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) 24 % kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji w 1998 r. – dla emerytury;”,

– uchyla się pkt 2;

7) po art. 108 dodaje się art. 108a i art. 108b w brzmieniu:

„Art. 108a. 1. Jeżeli po dniu, od którego przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy, określoną w art. 63a, rencista podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, wysokość świadczenia ustala się ponownie w sposób określony w ust. 2.

2. Renty obliczone zgodnie z art. 63a powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do renty i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone dla osób w wieku 60 lat w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości renty.

3. Jeżeli ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, składki na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego zwiększa się, mnożąc je przez wskaźnik korygujący, o którym mowa w art. 63b ust. 3.
4. Przy ponownym ustalaniu wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy stosuje się odpowiednio przepisy art. 108 ust. 3-5.

Art. 108b. 1. Jeżeli po dniu, od którego przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy, rencista podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, ponownie ustala się kwotę zwiększenia, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 4 i art. 63c ust. 2.

2. Jeżeli w wyniku ponownego ustalenia kwoty zwiększenia podstawy obliczenia renty, o której mowa w art. 63c ust. 2, dokonanego w związku z ponownym ustaleniem wysokości renty w sposób określony w art. 108a, kwota świadczenia uległa obniżeniu, przysługuje ono w dotychczasowej wysokości.”;

8) w art. 120 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Organ rentowy przyznaje zainteresowanemu świadczenia, o których mowa w ust. 1, również wtedy, gdy składki należne za okres, z którego ustalono podstawę obliczenia emerytury określonej w art. 26 lub renty z tytułu niezdolności do pracy określonej w art. 63a, zostały zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego w terminie uniemożliwiającym ich

uwzględnienie w podstawie obliczenia świadczenia w dniu wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia i ustalenia jego wysokości po raz pierwszy.”;

9) po art. 183a dodaje się art. 183b w brzmieniu:

„Art. 183b. 1. Renta z tytułu niezdolności do pracy przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., zgłoszony w roku kalendarzowym 2009, wynosi:

- 1) 80 % renty obliczonej na podstawie art. 62 oraz
- 2) 20 % renty obliczonej na podstawie art. 63a.

2. Renta z tytułu niezdolności do pracy przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, zgłoszony w roku kalendarzowym 2010, wynosi:

- 1) 70 % renty obliczonej na podstawie art. 62 oraz
- 2) 30 % renty obliczonej na podstawie art. 63a.

3. Renta z tytułu niezdolności do pracy przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, zgłoszony w roku kalendarzowym 2011, wynosi:

- 1) 55 % renty obliczonej na podstawie art. 62 oraz
- 2) 45 % renty obliczonej na podstawie art. 63a.

4. Renta z tytułu niezdolności do pracy przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, zgłoszony w roku kalendarzowym 2012, wynosi:
 - 1) 35 % renty obliczonej na podstawie art. 62 oraz
 - 2) 65 % renty obliczonej na podstawie art. 63a.
5. Renta z tytułu niezdolności do pracy przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, zgłoszony w roku kalendarzowym 2013, wynosi:
 - 1) 20 % renty obliczonej na podstawie art. 62 oraz
 - 2) 80 % renty obliczonej na podstawie art. 63a.
6. Do ponownego ustalenia wysokości renty, o której mowa w ust. 1-5, z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania renty stosuje się art. 108a i art. 108b.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87, z późn. zm.³⁾) uchyla się art. 40.

Art. 3. W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 40:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego emerytura ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a-6, ust. 8 pkt 1 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.²⁾).”

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury ulega zmniejszeniu o 25 % jej wysokości.

4. Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się wobec osób, których emerytura stanowi 75 % podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą.”;

2) art. 40a i art. 40b otrzymują brzmienie:

„Art. 40a. 1. Osoba uprawniona do emerytury lub renty rodzinnej jest zobowiązana zawiadomić właściwy organ emerytalny o podjęciu działalności, o której mowa w art. 104 ust. 1-4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu oraz o każdorazowej zmianie wysokości tego przychodu.

2. Osoba uprawniona do zaopatrzenia emerytalnego jest zobowiązana zawiadomić właściwy organ emerytalny o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenie ich wysokości.
3. Obowiązki określone w ust. 1 spoczywają odpowiednio na pracodawcy i zleceniodawcy.
4. Urząd skarbowy jest zobowiązany zawiadomić organ emerytalny o podjęciu przez emeryta lub rencistę działalności pozarolniczej.

- Art. 40b. 1. Rozliczenie emerytury w związku z osiągnięciem przychodu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, następuje po upływie roku kalendarzowego w stosunku rocznym lub miesięcznym.
2. Osoba uprawniona do emerytury jest zobowiązana zawiadomić, do końca pierwszego kwartału roku kalendarzowego, organ emerytalny o łącznej kwocie przychodu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.
 3. Obowiązek określony w ust. 2 spoczywa odpowiednio na płatniku składek.
 4. Na podstawie zawiadomień, o których mowa w ust. 2 i 3, organ emerytalny dokonuje rozliczenia rocznego lub na wniosek osoby uprawnionej miesięcznego, wypłaconych osobie określonej w ust. 2 w poprzednim roku kalendarzowym kwot emerytur.

5. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady dokonywania rozliczeń, o których mowa w ust. 4, a także sposób zmniejszania emerytur w trakcie roku kalendarzowego, mając na uwadze konieczność realizacji prawa emeryta do zaopatrzenia emerytalnego oraz zapewnienie sprawności postępowania w tym zakresie.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 41:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego emerytura ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a- 6, ust. 8 pkt 1 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.²⁾).”

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust. 1, w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez

Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, kwota emerytury ulega zmniejszeniu o 25 % jej wysokości.

4. Przepisów ust. 1 i 3 nie stosuje się wobec osób, których emerytura stanowi 75 % podstawy jej wymiaru bez uwzględnienia podwyższenia z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą.”;

2) art. 41a i art. 41b otrzymują brzmienie:

„Art. 41a. 1. Osoba uprawniona do emerytury lub renty rodzinnej jest zobowiązana zawiadomić właściwy organ emerytalny o podjęciu działalności, o której mowa w art. 104 ust. 1-4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o wysokości osiąganego z tego tytułu przychodu oraz o każdorazowej zmianie wysokości tego przychodu.

2. Osoba uprawniona do zaopatrzenia emerytalnego jest zobowiązana zawiadomić właściwy organ emerytalny o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo zmniejszenie ich wysokości.

3. Obowiązki określone w ust. 1 spoczywają odpowiednio na pracodawcy i zleceniodawcy.

4. Urząd skarbowy jest zobowiązany zawiadomić organ emerytalny o podjęciu przez emeryta lub rencistę działalności pozarolniczej.

Art. 41b. 1. Rozliczenie emerytury w związku z osiągnięciem przychodu, o którym mowa w art. 41 ust. 1, następuje po upływie roku kalendarzowego w stosunku rocznym lub miesięcznym.

2. Osoba uprawniona do emerytury jest zobowiązana zawiadomić, do końca pierwszego kwartału roku kalendarzowego, organ emerytalny o łącznej kwocie przychodu, o którym mowa w art. 41 ust. 1, osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym.
3. Obowiązek określony w ust. 2 spoczywa odpowiednio na płatniku składek.
4. Na podstawie zawiadomień, o których mowa w ust. 2 i 3, organ emerytalny dokonuje rozliczenia rocznego lub na wniosek osoby uprawnionej miesięcznego, wypłaconych osobie określonej w ust. 2 w poprzednim roku kalendarzowym kwot emerytur.
5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej i Minister Sprawiedliwości określają, każdy w zakresie swojego działania, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady dokonywania rozliczeń, o których mowa w ust. 4, a także sposób zmniejszania emerytur w trakcie roku kalendarzowego, mając na uwadze konieczność realizacji prawa emeryta do zaopatrzenia emerytalnego oraz zapewnienie sprawności postępowania w tym zakresie.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673, z późn. zm.⁶⁾) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń

oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z wyjątkiem art. 63a-63c, art. 108a i art. 183b, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 10;

2) w art. 12:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ emerytalno-rentowy wypłacający rentę socjalną wydaje decyzję o wstrzymaniu wypłaty renty socjalnej w razie wystąpienia okoliczności powodujących wstrzymanie wypłaty renty socjalnej.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Od decyzji w sprawie renty socjalnej wydanej przez jednostkę organizacyjną Zakładu lub przez organ emerytalno-rentowy osobie ubiegającej się o rentę socjalną przysługują środki odwoławcze przewidziane dla decyzji w sprawach emerytur i rent w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.⁸⁾), zwanej dalej „ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych”.”;

3) w art. 15 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 12-14, art. 61, art. 78-81, art. 88-94, art. 98, art. 100 ust. 1 i 2, art. 101, art. 102 ust. 1, art. 107, art. 114, art. 116 ust. 1b i 2, art. 118 ust. 1-5, art. 119 ust. 1, art. 121, art. 122 ust. 1, art. 126, art. 128, art. 129 ust. 1, art. 130 ust. 1, 2 i 3 pkt 1, art. 133-135

oraz art. 137-144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym kwotę wolną od potrąceń i egzekucji ustala się według zasad określonych dla renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.⁹⁾) w art. 72 uchyla się ust. 2.

Art. 8. Osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r., które na dzień 1 stycznia 2009 r. mają ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, oraz osoby, którym po dniu 31 grudnia 2008 r. przywrócono prawo do renty ustalonej na zasadach określonych w art. 62 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują prawo do tej renty w dotychczasowej wysokości.

Art. 9. Przepisy art. 62, art. 63a-63c i art. 183b ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do wniosków o rentę z tytułu niezdolności do pracy zgłoszonych począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r.

Art. 10. Ustalenie, czy w okresie przypadającym przed dniem 1 stycznia 2009 r. przychód emeryta lub rencisty uzasadniał wypłatę świadczeń w pełnej wysokości, ich zmniejszenie albo zawieszenie, następuje zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Art. 11. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w art. 40a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 3, oraz w art. 41b ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

-
- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawę z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawę z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
 - ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 121, poz. 1264, Nr 144, poz. 1530, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 236, poz. 2355, z 2005 r. Nr 167, poz. 1397 i Nr 169, poz. 1412 i 1421, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 208, poz. 1534, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 82, poz. 558, Nr 191, poz. 1368 i 1369 i Nr 200, poz. 1445 oraz z 2008 r. Nr 67, poz. 411.
 - ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 181, poz. 1515, z 2003 r. Nr 56, poz. 498 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 121, poz. 1264, Nr 191, poz. 1954, Nr 210, poz. 2135 i Nr 281, poz. 2779, z 2005 r. Nr 10, poz. 65 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 559.
 - ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954, z 2005 r. Nr 10, poz. 65 i Nr 130, poz. 1085, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 558.
 - ⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954, z 2005 r. Nr 10, poz. 65, Nr 90, poz. 757 i Nr 130, poz. 1085, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 82, poz. 558 oraz z 2008 r. Nr 66, poz. 402.
 - ⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 83, poz. 760 i Nr 223, poz. 2217, z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Nr 121, poz. 1264, Nr 187, poz. 1925 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 164, poz. 1366 oraz z 2007 r. Nr 115, poz. 792.
 - ⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 120, poz. 1252, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 176, poz. 1241 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416.
 - ⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 21, poz. 125, Nr 112, poz. 768, Nr 115, poz. 791, 792 i 793 i Nr 176, poz. 1243 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 394 i Nr 67, poz. 411.
 - ⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz. 1154, Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366, Nr 169, poz. 1411 i Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 143, poz. 1030, Nr 170, poz. 1217, Nr 191, poz. 1410, Nr 227, poz. 1658 i Nr 249, poz. 1824, z 2007 r. Nr 64, poz. 427 i 433, Nr 82, poz. 559, Nr 115, poz. 793, Nr 133, poz. 922, Nr 166, poz. 1172, Nr 171, poz. 1208, Nr 176, poz. 1243 i Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 52, poz. 305 i Nr 70, poz. 416.

U Z A S A D N I E N I E

Projekt nowelizacji ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o emeryturach i rentach z FUS, oraz niektórych innych ustaw, zawiera propozycje dotyczące:

- wprowadzenia nowego systemu naliczania rent z tytułu niezdolności do pracy dla osób urodzonych po 1948 r., powiązanego z wysokością odprowadzanych składek, zgodnego z zasadami wyliczania świadczeń w nowym systemie emerytalnym,
- zmiany przepisów powodującej, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie ulegałaby zmniejszeniu ani zawieszeniu z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy zarobkowej, bez względu na ich wysokość.

Reforma systemu ubezpieczeń społecznych zmieniła koncepcję świadczenia emerytalnego. Obowiązująca w starym systemie emerytalnym zasada zdefiniowanego świadczenia będzie stosowana tylko do osób, które urodziły się przed 1949 r., oraz do osób urodzonych po 1948 r., o ile warunki do emerytury spełnią w ściśle określonym terminie. W przypadku pozostałych ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. obowiązuje zasada zdefiniowanej składki na ubezpieczenie emerytalne, natomiast wysokość emerytury zależy od wieku przejścia na emeryturę oraz kwoty składek wpłaconych w całym okresie aktywności zawodowej. Emerytura obliczona zgodnie z nową formułą, określoną w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest równa kwocie uzyskanej w wyniku podzielenia podstawy obliczenia (tj. sumy zwaloryzowanej kwoty kapitału początkowego obliczonego za staż ubezpieczeniowy przed 1999 r. oraz zwaloryzowanej kwoty składek emerytalnych wpłaconych po 1998 r.) przez średnie dalsze trwanie życia przewidywane dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Reformując system emerytalny bez zmian pozostawiono zasady obliczania rent z tytułu niezdolności do pracy. Algorytm wyliczania tych świadczeń jest więc dla wszystkich ubezpieczonych (bez względu na datę urodzenia) taki sam, jaki stosuje się przy obliczaniu emerytury w tzw. starym systemie emerytalnym, z tą różnicą, że w wymiarze renty oprócz okresów składkowych i nieskładkowych

mogą być uwzględnione także tzw. okresy hipotetyczne, uzupełniające staż ubezpieczeniowy brakujący do pełnych 25 lat.

Dostosowanie zasad obliczania wysokości rent z tytułu niezdolności do pracy do nowych zasad obliczania emerytur jest koniecznością wynikającą z wprowadzonej w 1999 r. reformy emerytalnej. Dzięki przyjęciu jednolitej podstawy obliczenia emerytur i rent dla urodzonych po 1948 r., a tym samym dostosowaniu zasad wymiaru rent do przeprowadzonej reformy emerytalnej, będzie zachowana – niezbędna dla koegzystencji obu systemów – relacja wysokości świadczeń emerytalnych do wysokości świadczeń rentowych. Zapewniona będzie stabilność finansowa systemu ubezpieczeń społecznych przez dostosowanie wysokości świadczeń do kwoty opłaconych składek oraz zwiększona zależność wysokości indywidualnego świadczenia od indywidualnie wnoszonych składek. Należy podkreślić, że nie ulegną zmianie przepisy określające warunki, których spełnienie uprawnia do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Proponowana w art. 1 pkt 3 projektu ustawy nowa metoda obliczania rent z tytułu niezdolności do pracy w dużym stopniu powiela dotychczasowe zasady. Podstawowa różnica polega na oparciu formuły naliczania rent na zebranych kapitale emerytalnym, podobnie jak w przypadku emerytur obliczanych według zasad określonych w art. 25-26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W projekcie ustawy proponuje się, aby podstawę obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby urodzonej po 1948 r. stanowiła suma zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne i kapitału początkowego, zapisanych na koncie ubezpieczonego prowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku osób, które są członkami otwartych funduszy emerytalnych, kwota składek na ubezpieczenie emerytalne podlegałaby podwyższeniu współczynnikiem korygującym $19,52/12,22$, stanowiącym relację pełnej wysokości składki emerytalnej, wynoszącej 19,52 % podstawy wymiaru, do wysokości składki emerytalnej, która jest zapisana na koncie ubezpieczonego. Na koncie ubezpieczonego będącego członkiem OFE jest zapisana składka emerytalna wynosząca 12,22 % podstawy wymiaru. Jest ona niepełna, bo część składki emerytalnej wynosząca 7,3 % podstawy

wymiaru, została odprowadzona do OFE. Sposób ustalania podstawy obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy został określony w art. 63b, zamieszczonym w art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy.

Według obecnie obowiązujących reguł, które byłyby zachowane dla osób urodzonych przed 1949 r., przy obliczaniu renty dla osoby, która nie osiągnęła 60 lat życia i nie ma pełnych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych uwzględnia się również tzw. okresy hipotetyczne, uzupełniające staż ubezpieczeniowy do pełnych 25 lat. Do rzeczywistych okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawcy dodaje się tyle lat (miesiące), aby ww. okresy wynosiły w sumie 25 lat. Granice czasowe wyznaczają tu dwie daty: dzień zgłoszenia wniosku o świadczenie oraz 60. urodziny ubezpieczonego. Funkcja okresu hipotetycznego jest więc wyraźnie ochronna, ponieważ przy obliczaniu wysokości renty pozwala uwzględnić dłuższy okres niż faktycznie udowodniony przez wnioskodawcę. Możliwość zwiększania w ten sposób kwoty świadczenia ma duże znaczenie w przypadku młodych osób, które po stosunkowo krótkim okresie pracy zawodowej stały się częściowo lub całkowicie niezdolne do pracy. W projekcie ustawy proponuje się, aby porównywalny mechanizm ochronny był stosowany również przy obliczaniu renty dla osób urodzonych po 1948 r. Z uwagi na to, że przy obliczaniu renty według nowej formuły nie uwzględnia się okresów nieskładkowych, uznano za właściwe, aby w tym przypadku staż ubezpieczeniowy był uzupełniany do pełnych 30 lat, a nie tylko do 25. W dalszym ciągu byłaby też stosowana – odpowiednio zmodyfikowana – zasada uwzględniania okresu ubezpieczenia społecznego rolników oraz okresu ubezpieczenia za granicą, które zostały uwzględnione przy ustalaniu prawa do renty. Sposób zwiększania podstawy obliczenia renty z tytułu uwzględnienia takich okresów przedstawiono w art. 63c, zamieszczonym w art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy.

Wysokość renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy obliczona nową metodą byłaby równa kwocie uzyskanej przez podzielenie kapitału zapisanego na indywidualnym koncie ubezpieczonego przez dalsze trwanie życia osoby w wieku 60 lat. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosiłaby 75 % tej kwoty (art. 63a zamieszczony w art. 1 pkt 3 projektowanej ustawy). Przyjęcie do obliczeń dalszego trwania życia osoby w wieku 60 lat uznano za

najbardziej optymalne rozwiązanie, zapobiegające różnicowaniu wysokości rent ze względu na wiek i płeć.

Należy podkreślić, że w przypadku rent obliczonych według nowej formuły byłaby zachowana obecnie obowiązująca zasada gwarantowania wypłaty świadczenia w co najmniej minimalnej wysokości. Tak więc, jeżeli po obliczeniu renty okazałoby się, że jest ona niższa od kwoty minimalnej renty, o której mowa w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, renta byłaby podwyższona do gwarantowanej, minimalnej wysokości – bez względu na długość stażu ubezpieczeniowego.

Jeżeli po przyznaniu renty rencista podlegał ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, renta byłaby powiększana o kwotę wynikającą z podzielenia składek emerytalnych zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do renty przez dalsze średnie trwanie życia, ustalone dla osób w wieku 60 lat (art. 1 pkt 7 projektowanej ustawy). Średnie dalsze trwanie życia osoby w wieku 60 lat stanowiłoby stały parametr służący do obliczenia renty, ponieważ wysokość tego świadczenia nie powinna być uzależniona od wieku osoby, która utraciła zdolność do pracy.

Nowe zasady wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy byłyby stosowane do ubezpieczonych urodzonych po 1948 r., którzy wniosek o rentę zgłoszą po wprowadzeniu nowych regulacji. Osoby, które w dniu wejścia w życie nowych regulacji miałyby ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, oraz osoby, którym stosownie do art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przywrócono prawo do renty, która była obliczona według dotychczasowych zasad, zachowałyby prawo do renty w dotychczasowej wysokości (art. 8 i 9 projektowanej ustawy).

W projekcie proponuje się wprowadzić okres przejściowy, w którym renty byłyby obliczane tzw. metodą mieszaną, czyli częściowo według starych, a częściowo według nowych zasad. Metoda ta byłaby stosowana do obliczenia renty dla osób, które wniosek o to świadczenie zgłoszą w latach 2009-2013 (art. 1 pkt 9 projektu ustawy), jest to rozwiązanie podobne jak stosowane w przypadku emerytur przyznawanych w tych latach.

Niniejsze uzasadnienie zawiera symulację wysokości rent z tytułu niezdolności do pracy w zależności od podstawy obliczenia na lata 2009-2014 (tab. 3-9).

Przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy nie spowodowałoby pomniejszenia stanu konta ubezpieczonego służącego w przyszłości do obliczenia emerytury ani zmiany zasad jego waloryzacji. Nieuszczerplony stan konta byłby waloryzowany według zasad obowiązujących przy waloryzacji podstawy obliczenia emerytury. Zwiększenie składek emerytalnych dla członków OFE oraz przeprowadzenie kwartalnych waloryzacji stanu konta w celu ustalenia podstawy obliczenia renty również nie wpływałoby na wysokość podstawy obliczenia emerytury (art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy).

Należy wspomnieć, że obecnie obowiązujące zasady przenoszenia z urzędu na emeryturę rencisty, który ukończył powszechny wiek emerytalny (60 lat – kobieta, 65 lat – mężczyzna), określone w art. 24a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, byłyby stosowane także w stosunku do rencistów urodzonych po 1948 r., pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy obliczoną według nowych zasad.

Nie uległyby zmianie zasady obliczania renty szkoleniowej, ponieważ celem tego świadczenia, przysługującego od 6 do maksymalnie 36 miesięcy, jest zapewnienie środków utrzymania w czasie przekwalifikowania, czyli nabywania umiejętności do pracy w innym zawodzie. Osoba, której przyznano tę rentę, nie ma możliwości podjęcia pracy zarobkowej.

Zmiana zasad wymiaru rent z tytułu niezdolności do pracy z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie spowoduje żadnych zmian w zakresie obliczania rent z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Wysokość tych rent będzie ustalana według obecnie obowiązujących zasad bez względu na datę urodzenia ubezpieczonego (art. 5 projektu ustawy).

Wprowadzenie nowej metody ustalania wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy dla osób urodzonych po 1948 r. wymagało odpowiedniego dostosowania przepisów regulujących zasady przyznawania świadczenia w kwocie zaliczkowej (art. 1 pkt 8 projektowanej ustawy).

Proponuje się, aby zaproponowana metoda obliczania rent weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. Wynika to z tego, że od tego roku zaczną być stosowane nowe zasady wymiaru emerytury dla osób urodzonych po 1948 r. W początkowym okresie, tj. od 2009 r. do 2013 r., emerytury będą obliczane

metodą mieszaną, określoną w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Polega ona na tym, że emerytura dla osób, które nie przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego oraz osiągną wiek uprawniający do emerytury w latach 2009-2013, będzie się składać z części obliczonej według przepisów art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz z części obliczonej według zasad określonych przepisami art. 26 tej ustawy. Osoby, które osiągną wiek uprawniający do emerytury po 2013 r., będą miały emeryturę w całości obliczaną według nowych zasad wymiaru, określonych w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Mając to na uwadze, analogiczny okres przejściowy proponuje się wprowadzić w stosunku do rent z tytułu niezdolności do pracy. Jak wcześniej wspomniano, osoby, które zgłoszą wniosek o to świadczenie w latach 2009-2013, miałyby je obliczone tzw. metodą mieszaną, czyli częściowo według starych, a częściowo według nowych zasad.

Kolejną istotną zmianą zaproponowaną w projekcie ustawy jest wprowadzenie zasady, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie ulega zmniejszeniu ani zawieszaniu z tytułu osiąganych przychodów z pracy zarobkowej. Według obecnie obowiązujących przepisów emerytura przysługująca osobie, która nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego, jak również renta z tytułu niezdolności do pracy i renta rodzinna ulegają zmniejszeniu, jeżeli świadczeniobiorca osiąga przychód wyższy niż 70 % przeciętnego wynagrodzenia, ale nieprzekraczający 130 % tego wynagrodzenia. Jeżeli zarabia powyżej 130 % przeciętnego wynagrodzenia, to prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu.

Rodzi to istotne ograniczenia w podejmowaniu zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne otrzymujące renty, co przyczynia się do bardzo niskiej aktywności zawodowej tych osób. Istniejące limity stanowią barierę dla poprawy sytuacji w tym obszarze.

Osoby te nie powinny mieć ograniczanych możliwości zarobkowych także z tego względu, że emerytura obliczona według nowych zasad jest tym wyższa, im wyższe przychody stanowiły podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne. Umożliwienie pobierania renty bez względu na wysokość przychodów z pracy powinno też przyczynić się do zmniejszenia tzw. szarej strefy.

W wyniku proponowanej zmiany art. 103 i 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy byłaby wypłacana bez względu na wysokość przychodów z pracy zarobkowej (art. 1 pkt 5 i 6 projektu). Zmiana tych przepisów spowodowałaby, że bez względu na wysokość zarobków w pełnej wysokości byłyby wypłacane także renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Jeżeli jednak taka renta przysługiwałaby osobie uprawnionej jednocześnie do emerytury, to – tak jak dotychczas – prawo do pobierania półtorakrotnego świadczenia przysługiwałoby pod warunkiem nieosiągnięcia przychodu z pracy zawodowej.

Na skutek opinii i wniosków, jakie po wysłaniu projektu do uzgodnień wpłynęły do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, uznano za wskazane zaproponować, aby również renta rodzinna przysługująca osobie niezdolnej do pracy była wypłacana bez względu na wysokość zarobków. Uznano, że osoba niezdolna do pracy, pobierająca rentę rodzinną, powinna być motywowana do pracy na takich samych zasadach i z tych samych powodów, co osoba pobierająca rentę z tytułu niezdolności do pracy (art. 1 pkt 5 lit. b projektowanej ustawy).

Nie ulegną natomiast zmianie przepisy regulujące kwestię wypłaty renty szkoleniowej. Świadczenie to jest przyznawane osobie, która utraciła zdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, a rokuje odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu zawodowym. Jego celem jest umożliwienie takiej osobie uzyskania kwalifikacji do pracy w zawodzie, który będzie mogła wykonywać mimo niepełnej sprawności organizmu. Ze względu na charakter tego świadczenia oraz jego preferencyjny wymiar utrzymano zasadę, że osoba uprawniona do renty szkoleniowej nie ma możliwości osiągnięcia dodatkowego dochodu z pracy zarobkowej.

Konsekwencją zniesienia zasad zmniejszania i zawieszania wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy z FUS jest wprowadzenie analogicznych zmian do ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy tzw. służb mundurowych (art. 2, 3 i 4 projektu ustawy).

Zmiana ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie dotyczącym uniezależnienia wypłacania renty z tytułu niezdolności do pracy od wysokości osiąganych przychodów wymusza również nowelizację ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.). Wynika ona z potrzeby ujednoczenia przepisów (regulujących powyższe zagadnienie) oraz ze zrównania praw osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy z osobami uprawionymi do renty socjalnej, umożliwiając im uzyskanie dodatkowego źródła utrzymania (bez zawieszenia lub zmniejszenia renty po przekroczeniu określonej w ustawie wysokości przychodu). Za zrównaniem sytuacji prawnej osób niepełnosprawnych, uprawionych do renty socjalnej, z osobami, które nabyły uprawnienie do renty z tytułu niezdolności do pracy, opowiedział się też Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 27 marca 2008 r., skierowanym do Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Projekt nowelizacji ustawy o rencie socjalnej (art. 6 projektowanej ustawy) uchyla art. 10 zawieszający prawo do renty socjalnej w przypadku osiągnięcia przez osobę ją pobierającą przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Prawo do renty socjalnej, zgodnie z art. 10 ust. 6 i 7 ustawy o rencie socjalnej, zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody w łącznej kwocie wyższej niż 30 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, po zawiadomieniu przez osobę pobierającą rentę socjalną o przekroczeniu dopuszczalnego limitu dochodów.

Liczba osób niepełnosprawnych uprawionych do renty socjalnej, którym zawieszono świadczenie z tytułu osiągnięcia określonego ustawą przychodu, wynosi niecały 1 % ogółu przeciętnej liczby osób pobierających to świadczenie. Niestety nie ma dostępnych danych wskazujących na to, ile z takich osób ma zawieszoną rentę z powodu przekroczenia dopuszczalnego limitu przychodu z tytułu wykonywania pracy zarobkowej. Jednakże zakładając, że stanowią one większość wśród osób mających zawieszoną prawo do renty socjalnej, należy stwierdzić, że aktywność zawodowa tych osób jest minimalna.

Głównym celem nowelizacji jest zatem zwiększenie tej aktywności przez uniezależnienie pobierania renty socjalnej od wysokości osiąganego przychodu m.in. związanego z wykonywaną pracą zarobkową. Uchylenie art. 10 ustawy o rencie socjalnej umożliwi uzyskanie przychodów niepowodujących zawieszenia prawa do renty socjalnej.

Nowelizacja ustawy jest skierowana przede wszystkim do tych, którzy obawiając się utraty stałego źródła utrzymania, jakim jest renta socjalna, nie podejmują zatrudnienia lub podejmują je w niepełnym wymiarze czasu pracy (mimo stanu zdrowia umożliwiającego pracę na pełnym etacie) czy też godzą się na niższe wynagrodzenie, gwarantujące im utrzymanie renty.

Wylimitowanie przepisu zawieszającego prawo do renty socjalnej (art. 10 ustawy o rencie socjalnej) jest dokonywane przede wszystkim z myślą o ludziach młodych, którzy z racji swojego wieku, nie posiadając dostatecznego doświadczenia zawodowego, mają znacznie utrudnione wejście na rynek pracy i trudności związane z utrzymaniem stałego i pewnego źródła dochodów. Renta socjalna gwarantuje ciągły dochód, na którego utratę decyduje się niewiele osób. Ze statystyk ZUS wynika, że to właśnie młode osoby niepełnosprawne (w wieku do 29 lat) stanowią najliczniejszą wiekowo grupę pobierającą rentę socjalną (ok. 124 tys.).

Zmiana ust. 4 w art. 12 określającego sytuacje, w których organ rentowy wydaje decyzje o wstrzymaniu wypłaty renty socjalnej, jest konsekwencją uchylecia art. 10 ustawy o rencie socjalnej. Z tego samego powodu wprowadza się zmianę ust. 6 art. 12 ustawy o rencie socjalnej, polegającą na przytoczeniu pełnego tytułu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ponieważ art. 10 w ust. 3 definiował przychód w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej, powołując się na ustawę o ubezpieczeniach społecznych (podając pełny tytuł ustawy).

Zmiana pkt 1 w art. 15 jest konsekwencją uchylecia art. 10 ustawy o rencie socjalnej. W wymienionym przepisie zostaje pominięte odwołanie do art. 104 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, które po uchyleniu art. 10 ww. ustawy jest bezprzedmiotowe.

Odstąpienie od regulacji dotyczącej zawieszenia prawa do renty socjalnej będzie oznaczać, że przez cały okres pobierania tego świadczenia będzie

istniał obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego, a przez to również prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia zdrowotnego. Z tego powodu proponuje się uchylenie ust. 2 w art. 72 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.) – art. 7 projektu ustawy.

Nowe rozwiązania dotyczące możliwości zarobkowych rencistów są ukierunkowane na wzmocnienie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich integracji ze społeczeństwem, ponieważ przyczynią się do ułatwienia dostępu do różnych form rehabilitacji przewidzianych w przepisach określających zasady zatrudniania, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Praca często stanowi istotny element rehabilitacji i integracji społecznej. Zniesienie uzależnienia prawa do wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy od wysokości przychodu z pracy zarobkowej ma też na celu zbliżenie rozwiązań systemowych funkcjonujących w polskim prawie do standardów europejskich, w szczególności wyraża dążenie do spełnienia minimalnych norm zabezpieczenia społecznego określonych w Konwencji Nr 102 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej minimalnych norm zabezpieczenia społecznego, przyjętej w Genewie dnia 28 czerwca 1952 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 93, poz. 775).

Podejście europejskie do kwestii niepełnosprawności ewoluowało w ciągu ostatnich 20 lat od stricte medycznego, skupionego na ograniczeniach, które należy kompensować – do społecznego, uwzględniającego potrzebę poszanowania różnic i takiego kształtowania procesów społecznych i ekonomicznych, które tworzą społeczeństwo otwarte dla wszystkich i dające szansę każdej jednostce na wniesienie własnego indywidualnego wkładu w dobro wspólne. Polityka Unii Europejskiej wobec osób niepełnosprawnych opiera się na idei niedyskryminacji, równego traktowania i równości szans. Stosowanie tych zasad ma prowadzić do pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Należy dążyć do tego, aby jak najszerszej eliminować negatywny wpływ występujących ograniczeń na warunki życia osób niepełnosprawnych, ich niezależność ekonomiczną, dostęp do rehabilitacji, opieki zdrowotnej i zatrudnienia.

Przy stanowieniu prawa jest zatem konieczne unikanie tworzenia jakichkolwiek nowych barier oraz usuwanie już istniejących. Niezbędne jest więc popieranie zmian w podejściu do osób niepełnosprawnych i zmiana wcześniej stosowanego medycznego modelu niepełnosprawności na model oparty na prawach społecznych i prawach człowieka.

Zatrudnienie jest kluczowym elementem integracji społecznej i niezależności ekonomicznej wszystkich obywateli w wieku produkcyjnym. W porównaniu z osobami sprawnymi, wskaźniki zatrudnienia i aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych są bardzo niskie. Obecna polityka Unii Europejskiej wobec osób niepełnosprawnych wskazuje na potrzebę wspierania zatrudnienia osób niepełnosprawnych przynoszącego zarówno indywidualne, jak też ogólnospołeczne korzyści.

Do podjęcia działań na rzecz osób niepełnosprawnych zachęca Rada Europy w przyjętym przez Komitet Ministrów w dniu 5 kwietnia 2006 r. Zaleceniu Rec(2006)5 dla państw członkowskich w sprawie Planu Działania Rady Europy na rzecz idei promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie: podnoszenie jakości życia osób niepełnosprawnych w Europie w latach 2006-2015. Konkretnie działania zalecane do realizacji w państwach członkowskich dotyczą m.in. usuwania czynników zniechęcających osoby niepełnosprawne do pracy, zawartych w systemie świadczeń, i zachęcanie beneficjentów do pracy, jeżeli jest to możliwe.

Nowe podejście do kwestii niepełnosprawności, prezentowane w ciągu ostatnich lat przez struktury międzynarodowe, których Polska jest aktywnym członkiem, przesądza zatem o konieczności weryfikacji dotychczasowego systemu wypłat świadczeń rentowych dla osób niepełnosprawnych.

Proponowane w projekcie zniesienie limitów zarobkowych dotyczy osób, które mają prawo do renty z tytułu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy. Zmiana przepisów w tym zakresie ma wpłynąć na aktywizację zawodową tych osób i motywować je do kontynuowania pracy w celu nabycia w przyszłości prawa do emerytury. Prawo do pobierania renty bez względu na wysokość przychodów z pracy ma im rekompensować ograniczone – w stosunku do osób pełnosprawnych – możliwości zarobkowe.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, zachęcające do zwiększania „kapitału ubezpieczeniowego” mającego wpływ na wysokość przyszłej emerytury, nie powinny jednak zachęcać do wcześniejszej realizacji prawa do emerytury. Dlatego w projekcie ustawy nie przewiduje się zmiany dotychczasowych zasad zmniejszania i zawieszania wypłaty wcześniejszej emerytury w razie przekroczenia dopuszczalnych limitów przychodów z pracy zarobkowej. Umożliwienie łączenia wcześniejszej emerytury z osiągnięciem przychodu z tytułu kontynuowania pracy oznaczałoby, że wcześniejsza emerytura stałaby się jedynie dodatkiem do osiągniętych dochodów z tytułu pracy. Uzyskanie statusu „wcześniejszego emeryta” wiązałoby się z polepszeniem sytuacji materialnej pewnej grupy osób i tym samym stawiałoby te osoby na pozycji uprzywilejowanej na rynku pracy.

Informacja o przeprowadzonych konsultacjach społecznych

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji międzyresortowych oraz niżej wymienionym partnerom społecznym.

Organizacje pracodawców:

1. Business Centre Club – Związek Pracodawców,
2. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
3. Konfederacja Pracodawców Polskich,
4. Związek Rzemiosła Polskiego.

Organizacje związkowe:

1. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. Zarząd Główny Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Projekt ustawy był również konsultowany z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Radą Nadzorczą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Opinii o projektowanej ustawie nie nadesłało Forum Związków Zawodowych i Business Centre Club.

Żadnych zastrzeżeń do regulacji proponowanych w projekcie ustawy nie zgłosiły Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Konfederacja Pracodawców Polskich oraz Związek Rzemiosła Polskiego.

Propozycję wprowadzenia nowego sposobu ustalania wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy negatywnie oceniła Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” i Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Natomiast OPZZ zgodziło się na dostosowanie formuły wyliczania rent z tytułu niezdolności do pracy do znowelizowanego systemu emerytalnego. Pozytywnie odniosło się też do rozwiązań pełniących funkcje ochronne, jak choćby do mechanizmu uzupełniania osobom młodym stażu ubezpieczenia brakującego do 30 lat.

Nie przychyłono się do propozycji OPZZ, aby do obliczania renty z tytułu niezdolności do pracy stosować średnie dalsze trwanie życia osoby w wieku 65 lat, a nie 60 lat. Takie rozwiązanie spowodowałoby bowiem, że wysokość renty kobiety zawsze byłaby wyższa niż wysokości jej emerytury. Takie zjawisko byłoby sprzeczne z celem, jakiego ma służyć zmiana sposobu obliczania rent dla osób urodzonych po 1948 r., tj. uzyskania właściwej relacji wysokości renty do emerytury. Z tego powodu odrzucono też propozycję Rady Nadzorczej ZUS, aby do obliczania renty stosować średnie trwanie życia osoby w wieku 62 lat.

Nie zaakceptowano również opinii OPZZ, że w przypadku kontynuacji pracy po przejściu na rentę, do wyliczenia zwiększenia renty z tego tytułu należałoby przyjmować średnie dalsze życie osoby w wieku rencisty, a nie osoby w wieku 60 lat. Takie rozwiązanie byłoby bowiem sprzeczne z założeniem, że wysokość renty nie będzie uzależniona od wieku, w którym ubezpieczony utracił zdolność do pracy. Ponadto byłoby ono niekorzystne dla osób młodych, a preferowałoby osoby podejmujące pracę po 60. roku życia, a więc zaledwie na kilka lat przed przejściem z renty na emeryturę.

Sprzeczna z założeniem, że mechanizm obliczania renty nie może zależeć od płci i wieku osoby uprawnionej, jest też propozycja Rady Nadzorczej ZUS, aby dla osób, które nabyły prawo do renty w wieku powyżej 60 lat, do obliczenia jej wysokości przyjmować średnie dalsze życie osoby w wieku rencisty.

Skorelowanie wysokości rent z tytułu niezdolności do pracy do zreformowanych emerytur wymaga przyjęcia takiej samej podstawy obliczenia, a więc zwaloryzowanego kapitału początkowego i zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne. Z tego względu nie uwzględniono propozycji OPZZ, aby dla celu obliczenia renty wprowadzić odmienne zasady ustalania kapitału początkowego. Uznano, że odpowiednią funkcję ochronną pełni mechanizm uwzględniania w podstawie obliczenia renty pełnej składki emerytalnej (dla członków OFE) oraz zwiększania jej hipotetyczną składką za każdy miesiąc brakujący do 30 lat stażu ubezpieczenia.

Rada Nadzorcza ZUS zaproponowała modyfikację sposobu zwiększania podstawy obliczenia renty hipotetyczną składką do 30 lat ubezpieczenia dla osób, które studiowały przed 1999 r., ale nie mają prawa do obliczenia kapitału początkowego, ponieważ pierwszą pracę podjęły dopiero po 1998 r. Zdaniem Rady Nadzorczej przy ustalaniu, czy podstawę obliczenia renty takich osób należy uzupełnić hipotetyczną składką do 30 lat ubezpieczenia, powinno się uwzględniać wyłącznie okresy ubezpieczenia po 1998 r. Takie działanie rzeczywiście byłoby korzystne dla osób, które studiowały przed 1999 r., ale dyskryminowałoby osoby, które studiowały po 1998 r., oraz osoby, które przed nabyciem prawa do renty miały innego rodzaju okresy nieskładkowe, które nie mają wpływu na wysokość podstawy obliczenia emerytury i renty. Przyjęcie tej propozycji oznaczałoby, że hipotetyczną składkę doliczano by również za przebyte po 1998 r. okresy nieskładkowe, a to byłoby sprzeczne z nową koncepcją obliczenia renty.

Analizując przykładowe wyliczenia wysokości rent (tab. 3-9), OPZZ zwróciło uwagę na następującą sprzeczność: „skoro dla obu płci przyjmuje się do wyliczenia renty dalsze trwanie życia dla osoby w wieku 60 lat, niezrozumiałym jest z jakiego powodu, przy przyjęciu jednakowych zarobków, występuje różnicowanie wysokości świadczenia między kobietami a mężczyznami.” Tego rodzaju różnice będą występować, ale tylko w przypadku osób, które rozpoczęły pracę przed dniem 1 stycznia 1999 r. i mają naliczony kapitał początkowy zgodnie z przepisami art. 173-175. Ponadto jest to tylko pozorna sprzeczność.

Kapitał początkowy składa się z części za staż ubezpieczeniowy (wysokość nie jest zależna od płci) oraz z części socjalnej, której wysokość różni się w zależności od płci. Część socjalną kapitału początkowego ustala się przy uwzględnieniu 24 % kwoty bazowej oraz współczynnika p – proporcjonalnie do wieku i stażu ubezpieczeniowego (okresów składkowych i nieskładkowych) osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik p ustala się według wzoru podanego w art. 174 ust. 8, przyjmując do jego wyliczenia wiek emerytalny 60 lat lub 65 lat, w zależności od tego, czy ubezpieczony jest kobietą czy mężczyzną. Z tego powodu część socjalna kapitału początkowego dla mężczyzny jest niższa niż dla kobiet, co w efekcie powoduje zróżnicowanie wysokości świadczeń rentowych w zależności od płci, ale wyłącznie dla osób, które mają wyliczony kapitał początkowy.

Należy podkreślić, że im młodsza była osoba w dniu wprowadzenia reformy emerytalnej, tym mniejszy będzie wpływ kapitału początkowego na wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy, a tym samym różnica między wysokościami rent kobiet i mężczyzn będzie coraz mniejsza. Ponadto problem nierówności świadczeń ze względu na płeć nie będzie dotyczył osób, które rozpoczęły pracę po dniu 31 grudnia 1998 r. Wysokość rent będzie taka sama dla kobiet i mężczyzn, ponieważ nie będą mieli wyliczonego kapitału początkowego.

Przedstawiona w projekcie ustawy propozycja wprowadzenia zasady, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie ulega zmniejszeniu ani zawieszaniu z tytułu osiągniętych przychodów z pracy zarobkowej, zyskała akceptację większości związków, które nadesłały opinie o projekcie. Jedynie Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych wyraziło sprzeciw wobec jej wprowadzenia w obawie, że podejmowanie pracy przez rencistów będzie argumentem dla lekarzy orzeczników ZUS do kierowania pracujących rencistów na badania kontrolne w celu zweryfikowania orzeczenia o stopniu niezdolności do pracy. Nie jest to trafny argument, ponieważ obecnie obowiązujące przepisy także dopuszczają możliwość pobierania renty i wykonywania pracy zarobkowej. Wysokość zarobków, która obecnie stanowi kryterium zmniejszenia lub zawieszenia wypłaty renty, ma bezpośredni związek z kwalifikacjami

zawodowymi osoby niepełnosprawnej, natomiast nie może być traktowana jako podstawowe kryterium stanu jego zdrowia.

Nie uwzględniono propozycji Rady Nadzorczej, aby również osoby uprawnione do wcześniejszej emerytury mogły ją pobierać bez względu na wysokość zarobków. Rozwiązania systemowe nie powinny zachęcać do traktowania emerytury jako dodatku do pensji i motywować do wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej osób, które są w pełni sił i nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego. Takie rozwiązanie byłoby sprzeczne z polityką państwa zmierzającą do zachęcania osób w wieku powyżej 50 lat do kontynuowania pracy zarobkowej i opóźniania decyzji przejścia na emeryturę.

Po przeprowadzeniu analizy zgłoszonych uwag i opinii, w projekcie dokonano zmian redakcyjnych oraz uwzględniono propozycje kompatybilne z założeniami i celem ustawy. Uwzględniono zatem m.in. propozycję Rady Nadzorczej ZUS, aby przynależność zmarłego do OFE w żadnym wypadku nie powodowała obniżenia renty rodzinnej. Dlatego wprowadzono zasadę, że przy obliczaniu kwoty emerytury lub renty, która przysługiwała lub przysługiwałaby zmarłemu, który był członkiem OFE, w podstawie jej obliczenia zawsze będzie uwzględniana kwota składek podwyższona do pełnej składki emerytalnej. Sposób obliczania renty rodzinnej nie ulega zmianie. Renta rodzinna dla jednej osoby uprawnionej wynosi 85 %, dla dwóch osób uprawnionych – 90 %, a dla trzech i więcej osób uprawnionych – 95 % świadczenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu.

Projekt ustawy był omawiany podczas posiedzenia Zespołu Komisji Trójstronnej do Spraw Ubezpieczeń Społecznych, które odbyło się w dniu 4 kwietnia 2008 r. Podczas tego spotkania zobowiązano się do uchylecia projektowaną ustawą przepisów art. 10 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późn. zm.), które uzależniają wypłacanie renty socjalnej od wysokości przychodów z pracy zarobkowej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Nowe zasady wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy byłyby stosowane do ubezpieczonych urodzonych po 1948 r., którzy wniosek o rentę zgłoszą po wprowadzeniu nowych regulacji.

Umożliwienie pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, jak również wypłacanie renty rodzinnej osobom niezdolnym do pracy bez względu na wysokość przychodu z pracy zarobkowej dotyczyłoby wszystkich uprawnionych do takich rent, bez względu na datę urodzenia.

2. Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Szacuje się, że wprowadzenie dla osób urodzonych po 1948 r. nowej formuły obliczania rent z tytułu niezdolności do pracy, skorelowanej z formułą naliczania emerytur w nowym systemie emerytalnym, przyniesie określone oszczędności. Skala tych oszczędności jest trudna do dokładnego oszacowania ze względu na brak wystarczających informacji w zakresie wieku, stażu pracy oraz podstaw wymiaru składek i niepewność co do kształtowania się tych relacji w przyszłości.

Poniżej przedstawiono przybliżone szacunki skutków finansowych wprowadzenia nowych zasad naliczania rent z tytułu niezdolności do pracy oraz założenia, na podstawie których skutki te zostały oszacowane.

Założenia

1. Szacunków dokonano z wykorzystaniem modelu prognostyczno-symulacyjnego – Budżet Polityki Społecznej, przygotowanego przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej.
2. Szacunków dokonano na podstawie założeń makroekonomicznych zawartych w:
 - uzasadnieniu ustawy budżetowej na rok 2008,

- wskaźniku waloryzacji emerytur i rent w 2008 r. – 6,5 %,
- „Programie Konwergencji. Aktualizacja 2007” – przygotowanym przez Ministerstwo Finansów,
- założeniach przyjętych przez Komisję Europejską (DG ECFIN) do przygotowania długookresowej prognozy wpływu starzenia się ludności na wydatki publiczne.

Tab. 1. Wskaźniki inflacji i realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w latach 2008-2010.

Wskaźniki	Lata		
	2008	2009	2010
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	102,3 %	102,5 %	102,5 %
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów	102,5 %	102,7 %	102,7 %
Wskaźnik realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia	103,6 %	104,1 %	104,3 %

Źródło: jak wyżej w pkt 2 Założeń.

Szacunek skutków finansowych wprowadzenia nowej formuły naliczania rent z tytułu niezdolności do pracy

Przyjęto, że jedynie nowo przyznane świadczenia rentowe są naliczane według nowej formuły. Założono, że renty z tytułu niezdolności do pracy będą wypłacane co najmniej w minimalnej wysokości. Nie jest możliwe dokładne oszacowanie skutków wpływu proponowanej w projekcie zmiany zasad naliczania świadczeń rentowych na liczbę świadczeń najniższych. Liczba najniższych świadczeń zależy bowiem od:

- rozkładów indywidualnych wynagrodzeń osób przechodzących na rentę z tytułu niezdolności do pracy (w proponowanym w projekcie

rozwiązaniu – od zgromadzonego kapitału oraz okresu jego gromadzenia),

- zasad naliczania wysokości świadczenia rentowego, w tym proponowanego dla okresu 2009-2013 mieszanego systemu naliczania wysokości świadczeń rentowych,
- wskaźników makroekonomicznych rozwoju gospodarczego,
- zasad ustalania wysokości świadczenia najniższego (aktualnie wysokość najniższej emerytury i renty jest waloryzowana na identycznych zasadach, jak waloryzacja indywidualnych świadczeń).

Konsekwencją powyższych czynników jest obniżająca się relacja najniższego świadczenia do przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, uzależniona od tempa wzrostu wynagrodzeń realnych. Natomiast kwestia, czy świadczenie rentowe indywidualnej osoby przekroczy wysokość najniższego świadczenia, czy też wystąpi konieczność podniesienia wyliczonego świadczenia do poziomu najniższego świadczenia jest uzależniona od indywidualnych dochodów danej osoby, ale także od kształtowania się wskaźnika najniższej emerytury i renty do przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. I tak, w 2007 r. wskaźnik ten wynosił 22,3 %, natomiast (zgodnie z założeniami makroekonomicznymi przyjętymi przez Departament Analiz i Prognoz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) w 2020 r. będzie się kształtował na poziomie 17,9 %. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z ZUS liczba najniższych świadczeń rentowych z tytułu niezdolności do pracy w marcu 2007 r. wyniosła ogółem ok. 322 tys. osób (21,5 % ogółu rent z tytułu niezdolności do pracy), z czego 170,3 tys. stanowiły renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Oszacowanie, czy nastąpi zwiększenie liczby osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy w najniższej wysokości, jest niemożliwe ze względu na podane wyżej uwarunkowania. Wydaje się jednak, że – w związku z przyjęciem okresu przejściowego – liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy w najniższej wysokości nie ulegnie istotnemu wzrostowi.

Tab. 2. Zmniejszenie wydatków FUS na świadczenia rentowe z tytułu niezdolności do pracy (obliczone według projektowanej nowej formuły) w latach 2009-2020.

Lata	Kwota (w mld zł)
2009	0,016
2010	0,07
2011	0,20
2012	0,43
2013	0,96
2014	1,5
2015	1,8
2016	2,2
2017	2,6
2018	3,0
2019	3,5
2020	3,9

Źródło: obliczenia MPiPS na podstawie danych ZUS.

Skutki finansowe zniesienia zmniejszania i zawieszania wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych dla osób niezdolnych do pracy z powodu osiągnięcia przychodów z pracy zarobkowej

Należy oczekiwać, że wypłacanie rent dla osób z częściową lub całkowitą niezdolnością do pracy bez względu na wysokość zarobków rencisty może spowodować zwiększenie wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dokładne ich oszacowanie nie jest możliwe z uwagi na trudne do przewidzenia zachowania świadczeniobiorców oraz wysokości zarobków oferowanych im przez pracodawców.

Odstąpienie od regulacji zakładających zawieszenie lub zmniejszenie renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinnej przysługującej osobie niezdolnej do pracy może oznaczać większe dochody do Narodowego Funduszu Zdrowia. Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest bowiem – co do zasady – pobierana zarówno od renty, jak i od wynagrodzenia.

Skutki finansowe zniesienia zmniejszania i zawieszania wypłaty rent socjalnych z powodu osiągnięcia przychodów

Nowelizacja ustawy o rencie socjalnej w niewielkim stopniu wpłynie na wzrost wydatków budżetu państwa. Przeciętna liczba osób w stosunku do których zawieszono prawo do renty socjalnej (czyli w stosunku do których zaoszczędzono pieniądze w budżecie państwa) wynosi mniej niż 1 %. Należy podkreślić, że w związku ze zmianą ustawy o rencie socjalnej, przewiduje się zwiększenie wpływu do budżetu państwa wpłat z tytułu opodatkowania dochodów osób niepełnosprawnych z pracy, czy też działalności gospodarczej, co powinno zrównoważyć ewentualne wydatki z tytułu wypłaty renty socjalnej osobom, które obecnie mają dane świadczenie zawieszane. Dokładne ich oszacowanie nie jest możliwe z uwagi na trudne do przewidzenia zachowania świadczeniobiorców oraz wysokości zarobków oferowanych im przez pracodawców.

3. Projektowane rozwiązania nie będą miały wpływu na:

- budżety jednostek samorządu terytorialnego,
- konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki,
- sytuację i rozwój regionalny.

Natomiast wpływ na rynek pracy mogą mieć projektowane rozwiązania w zakresie zniesienia zmniejszenia i zawieszania wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy zarobkowej. Zniesienie ograniczeń zarobkowych dla osób uprawnionych do takich rent może spowodować pewne, trudne do oszacowania skutki dla rynku pracy. Należy założyć wzrost zarówno liczby pracujących rencistów, jak i wymiaru czasu pracy, co będzie oddziaływać na sytuację na rynku pracy. W obecnej sytuacji, gdy na tym rynku występuje niedobór określonych kategorii pracowników, może to mieć pozytywne skutki, ale jeżeli będzie dotyczyło innych zawodów, może wystąpić zjawisko nadwyżki podaży pracowników

nad popytem na nich. Analogiczny wpływ na rynek pracy może mieć zniesienie ograniczeń zarobkowych dla osób niezdolnych do pracy pobierających renty rodzinne oraz dla osób niepełnosprawnych pobierających renty socjalne.

Projektowana ustawa nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingsowej.

Projekt ustawy nie wymaga notyfikacji do Komisji Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Tabela 3. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż		1	5	10	15	20	25	30	35	40	45
Wiek		19	24	29	34	39	44	49	54	59	64
Stare zasady		w zł									
Grudzień 2008		710,83	732,67	759,97	787,28	814,58	841,89	901,05	960,21	1019,37	1078,53
Nowe zasady		w zł									
2009	K	639,61	661,09	682,93	736,62	774,39	805,79	859,49	935,23	1010,98	
	M	639,61	661,09	682,93	731,23	766,30	796,08	848,70	921,75	994,80	1078,53
2010	K	651,95	674,58	697,06	758,73	808,01	845,84	902,08	1419,68	1084,02	
	M	651,95	674,58	697,06	751,72	796,18	831,12	885,42	972,01	1058,60	1166,52
2011	K	634,00	656,44	677,66	746,71	815,09	863,04	921,01	1033,76	1146,51	
	M	634,00	656,44	677,66	738,15	797,96	840,78	895,33	1000,94	1106,55	1244,71
2012	K	584,94	607,86	628,55	696,00	794,28	857,96	918,11	1060,65	1203,20	
	M	584,94	607,86	628,55	687,12	770,96	825,99	880,36	1011,80	1143,24	1330,69
2013	K	548,34	566,97	592,87	639,81	770,97	852,53	917,62	1088,07	1258,51	
	M	548,34	566,97	592,87	633,93	744,50	813,70	870,56	1026,30	1182,05	1337,79
2014	K	474,37	493,13	519,89	528,76	707,43	814,63	886,10	1093,34	1300,58	
	M	474,37	493,13	519,89	528,76	677,93	767,44	827,10	1014,68	1202,25	1389,82

Świadczenia poniżej wysokości renty minimalnej będą wyrównane do wysokości najniższej renty. Wysokość najniższej renty **od 1 marca 2008 r. – 636,29 zł.**

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w 2009 r. - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2010 r. - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2011 r. - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2012 r. - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2013 r. - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia.

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy **od 2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.**

Tabela 4. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 60% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż	1	5	10	15	20	25	30	35	40	45	
Wiek	19	24	29	34	39	44	49	54	59	64	
Stare zasady	w zł										
Grudzień 2008	793,19	825,96	866,92	907,87	948,83	989,79	1078,53	1167,26	1256,00	1344,74	
Nowe zasady	w zł										
2009	K	740,98	773,21	805,95	869,04	916,97	958,83	1035,88	1140,77	1245,66	
	M	740,98	773,21	805,95	863,65	908,88	949,12	1025,10	1127,29	1229,48	1344,74
2010	K	771,20	805,15	838,86	908,68	966,99	1014,38	1092,49	1641,39	1337,04	
	M	771,20	805,15	838,86	901,67	955,16	999,66	1075,84	1193,73	1311,62	1454,46
2011	K	777,69	811,35	843,17	919,04	993,89	1049,20	1125,07	1271,09	1417,12	
	M	777,69	811,35	843,17	910,47	976,76	1026,93	1099,38	1238,27	1377,16	1551,95
2012	K	759,50	793,87	824,92	897,34	998,05	1065,55	1137,08	1314,96	1492,84	
	M	759,50	793,87	824,92	888,46	974,73	1033,57	1099,33	1266,11	1432,89	1659,15
2013	K	751,03	778,97	817,83	869,20	999,31	1081,66	1152,65	1360,73	1568,81	
	M	751,03	778,97	817,83	863,32	972,84	1042,84	1105,59	1298,97	1492,34	1685,71
2014	K	711,55	739,69	779,84	793,15	965,67	1069,19	1138,20	1385,41	1632,62	
	M	711,55	739,69	779,84	793,15	936,18	1021,99	1079,20	1306,75	1534,29	1761,83

Świadczenia poniżej wysokości renty minimalnej będą wyrównane do wysokości najniższej renty. Wysokość najniższej renty od **1 marca 2008 r. – 636,29 zł.**

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w **2009 r.** - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w **2010 r.** - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w **2011 r.** - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w **2012 r.** - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w **2013 r.** - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia.

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy od **2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.**

Tabela 5. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 80% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż		1	5	10	15	20	25	30	35	40	45
Wiek		19	24	29	34	39	44	49	54	59	64
Stare zasady		w zł									
Grudzień 2008		875,56	919,25	973,86	1028,47	1083,08	1137,69	1256,00	1374,32	1492,64	1610,96
Nowe zasady		w zł									
2009	K	842,35	885,32	928,98	1001,46	1059,54	1111,87	1212,28	1346,32	1480,35	
	M	842,35	885,32	928,98	996,07	1051,45	1102,16	1201,50	1332,83	1464,17	1610,96
2010	K	890,46	935,71	980,66	1058,63	1125,98	1182,92	1282,90	1863,11	1590,06	
	M	890,46	935,71	980,66	1051,62	1114,14	1168,20	1266,25	1415,44	1564,64	1742,40
2011	K	921,37	966,26	1008,69	1091,36	1172,69	1235,35	1329,12	1508,42	1687,72	
	M	921,37	966,26	1008,69	1082,80	1155,56	1213,09	1303,43	1475,60	1647,76	1859,18
2012	K	934,06	979,89	1021,29	1098,68	1201,82	1273,13	1356,04	1569,27	1782,49	
	M	934,06	979,89	1021,29	1089,80	1178,50	1241,15	1318,30	1520,41	1722,53	1987,61
2013	K	953,72	990,98	1042,79	1098,59	1227,65	1310,80	1387,68	1633,39	1879,10	
	M	953,72	990,98	1042,79	1092,71	1201,18	1271,98	1340,62	1571,63	1802,63	2033,64
2014	K	948,74	986,25	1039,79	1057,53	1223,92	1323,75	1390,30	1677,48	1964,66	
	M	948,74	986,25	1039,79	1057,53	1194,42	1276,55	1331,30	1598,82	1866,33	2133,84

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w 2009 r. - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2010 r. - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2011 r. - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2012 r. - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2013 r. - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia .

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy od 2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.

Tabela 6. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż		1	5	10	15	20	25	30	35	40	45
Wiek		19	24	29	34	39	44	49	54	59	64
Stare zasady		w zł									
Grudzień 2008		957,93	1012,54	1080,80	1149,06	1217,32	1285,58	1433,48	1581,38	1729,28	1877,18
Nowe zasady		w zł									
2009	K	943,71	997,43	1052,01	1133,88	1202,12	1264,91	1388,68	1551,86	1715,04	
	M	943,71	997,43	1052,01	1128,49	1194,03	1255,20	1377,89	1538,37	1698,86	1877,18
2010	K	1009,71	1066,28	1122,46	1208,58	1284,96	1351,46	1473,32	2084,83	1843,07	
	M	1009,71	1066,28	1122,46	1201,56	1273,13	1336,74	1456,66	1637,16	1817,66	2030,34
2011	K	1065,06	1121,17	1174,21	1263,69	1351,49	1421,50	1533,17	1745,75	1958,33	
	M	1065,06	1121,17	1174,21	1255,13	1334,36	1399,24	1507,48	1712,93	1918,37	2166,42
2012	K	1108,61	1165,91	1217,66	1300,02	1405,59	1480,71	1575,01	1823,57	2072,13	
	M	1108,61	1165,91	1217,66	1291,14	1382,27	1448,74	1537,26	1774,72	2012,18	2316,07
2013	K	1156,41	1202,98	1267,75	1327,98	1455,99	1539,94	1622,71	1906,05	2189,39	
	M	1156,41	1202,98	1267,75	1322,10	1429,52	1501,12	1575,66	1844,29	2112,92	2381,56
2014	K	1185,92	1232,82	1299,74	1321,91	1482,16	1578,31	1642,40	1969,55	2296,70	
	M	1185,92	1232,82	1299,74	1321,91	1452,66	1531,11	1583,40	1890,89	2198,37	2505,85

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w 2009 r. - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2010 r. - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2011 r. - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2012 r. - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2013 r. - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia..

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy od 2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.

Tabela 7. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 150% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż		1	5	10	15	20	25	30	35	40	45
Wiek		19	24	29	34	39	44	49	54	59	64
Stare zasady		w zł									
Grudzień 2008		1163,85	1245,77	1348,16	1450,55	1552,94	1655,33	1877,18	2099,03	2320,88	2542,73
Nowe zasady		w zł									
2009	K	1197,14	1277,71	1359,58	1464,93	1558,56	1647,51	1829,67	2065,71	2301,75	
	M	1197,14	1277,71	1359,58	1459,54	1550,47	1637,80	1818,89	2052,23	2285,57	2542,73
2010	K	1307,84	1392,69	1476,97	1583,45	1682,42	1772,81	1949,35	2639,12	2475,62	
	M	1307,84	1392,69	1476,97	1576,43	1670,58	1758,08	1932,70	2191,45	2450,20	2750,19
2011	K	1424,28	1508,44	1587,99	1694,51	1798,49	1886,88	2043,30	2339,08	2634,85	
	M	1424,28	1508,44	1587,99	1685,94	1781,37	1864,62	2017,61	2306,25	2594,89	2934,52
2012	K	1545,01	1630,96	1708,58	1803,38	1915,01	1999,67	2122,44	2459,34	2796,25	
	M	1545,01	1630,96	1708,58	1794,50	1891,69	1967,69	2084,69	2410,49	2736,30	3137,22
2013	K	1663,13	1732,99	1830,14	1901,45	2026,83	2112,78	2210,29	2587,71	2965,12	
	M	1663,13	1732,99	1830,14	1895,57	2000,36	2073,96	2163,24	2525,94	2888,65	3251,36
2014	K	1778,88	1849,22	1949,60	1982,87	2127,76	2214,70	2272,65	2699,73	3126,80	
	M	1778,88	1849,22	1949,60	1982,87	2098,26	2167,50	2213,66	2621,06	3028,47	3435,88

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w 2009 r. - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2010 r. - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2011 r. - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2012 r. - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2013 r. - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia .

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy od 2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.

Tabela 8. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 200% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż		1	5	10	15	20	25	30	35	40	45
Wiek		19	24	29	34	39	44	49	54	59	64
Stare zasady		w zł									
Grudzień 2008		1369,77	1478,99	1615,51	1752,03	1888,56	2025,08	2320,88	2616,68	2912,47	3208,27
Nowe zasady		w zł									
2009	K	1450,56	1557,99	1667,15	1795,98	1915,00	2030,10	2270,67	2579,57	2888,47	
	M	1450,56	1557,99	1667,15	1790,59	1906,91	2020,40	2259,88	2566,08	2872,29	3208,27
2010	K	1605,96	1719,11	1831,48	1958,31	2079,87	2194,16	2425,39	3193,41	3108,16	
	M	1605,96	1719,11	1831,48	1951,30	2068,04	2179,43	2408,73	2745,74	3082,75	3470,03
2011	K	1783,49	1895,71	2001,78	2125,32	2245,50	2352,26	2553,43	2932,40	3311,37	
	M	1783,49	1895,71	2001,78	2116,76	2228,37	2330,00	2527,74	2899,58	3271,41	3702,61
2012	K	1981,41	2096,01	2199,49	2306,74	2424,43	2518,63	2669,86	3095,11	3520,36	
	M	1981,41	2096,01	2199,49	2297,86	2401,12	2486,65	2632,11	3046,26	3460,41	3958,37
2013	K	2169,86	2263,00	2392,54	2474,93	2597,68	2685,63	2797,87	3269,36	3740,85	
	M	2169,86	2263,00	2392,54	2469,04	2571,21	2646,81	2750,81	3207,60	3664,39	4121,17
2014	K	2371,84	2465,63	2599,47	2643,82	2773,36	2851,09	2902,91	3429,90	3956,90	
	M	2371,84	2465,63	2599,47	2643,82	2743,87	2803,89	2843,91	3351,24	3858,57	4365,90

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w 2009 r. - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2010 r. - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2011 r. - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2012 r. - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2013 r. - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia .

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy od 2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.

Tabela 9. Przewidywana wysokość świadczenia rentowego dla osób zarabiających w wysokości 250% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz przechodzących na rentę w latach 2008 - 2014 według płci, wieku i długości stażu pracy.

Staż		1	5	10	15	20	25	30	35	40	45
Wiek		19	24	29	34	39	44	49	54	59	64
Stare zasady		w zł									
Grudzień 2008		1575,69	1712,22	1882,87	2053,52	2224,17	2394,83	2764,57	3134,32	3504,07	3873,82
Nowe zasady		w zł									
2009	K	1703,98	1838,27	1974,72	2127,03	2271,44	2412,70	2711,66	3093,42	3475,18	
	M	1703,98	1838,27	1974,72	2121,64	2263,35	2402,99	2700,87	3079,94	3459,00	3873,82
2010	K	1904,09	2045,52	2185,98	2333,18	2477,33	2615,50	2901,42	3747,70	3740,71	
	M	1904,09	2045,52	2185,98	2326,17	2465,50	2600,78	2884,77	3300,03	3715,29	4189,88
2011	K	2142,71	2282,98	2415,57	2556,14	2692,50	2817,65	3063,56	3525,73	3987,90	
	M	2142,71	2282,98	2415,57	2547,58	2675,37	2795,38	3037,87	3492,90	3947,94	4470,71
2012	K	2417,81	2561,05	2690,41	2810,09	2933,85	3037,59	3217,28	3730,88	4244,48	
	M	2417,81	2561,05	2690,41	2801,21	2910,54	3005,61	3179,53	3682,03	4184,53	4779,52
2013	K	2676,59	2793,02	2954,93	3048,40	3168,53	3258,47	3385,45	3951,02	4516,58	
	M	2676,59	2793,02	2954,93	3042,52	3142,06	3219,65	3338,39	3889,25	4440,12	4990,98
2014	K	2964,80	3082,04	3249,34	3304,78	3418,97	3487,48	3533,16	4160,08	4787,00	
	M	2964,80	3082,04	3249,34	3304,78	3389,47	3440,28	3474,16	4081,41	4688,67	5295,93

Oszacowana renta dla wieku 64 lat dotyczy tylko mężczyzn.

Dla osób przechodzących na rentę do 2008 r. oraz dla mężczyzn (ur. przed 1 stycznia 1949 r.) przechodzących w wieku 64 lat na rentę w latach 2008 – 2013, świadczenie rentowe wyliczono według starych zasad, tj. 24% kwoty bazowej + (1,3% * liczba lat stażu * podstawa wymiaru renty). Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 25 lat) dolicza się po 0,7% podstawy wymiaru renty.

Dla kobiet, które przechodzą na rentę począwszy od 2009 do 2013 r., wyliczono renty mieszane według następujących proporcji:

- w 2009 r. - 80% renty obliczonej według starych zasad + 20% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2010 r. - 70% renty obliczonej według starych zasad + 30% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2011 r. - 55% renty obliczonej według starych zasad + 45% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2012 r. - 35% renty obliczonej według starych zasad + 65% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).
- w 2013 r. - 20% renty obliczonej według starych zasad + 80% renty wyliczonej według nowych zasad (kapitału z pierwszego filaru emerytalnego).

Dla osób, które przejdą na rentę począwszy od 2014 r., świadczenie wyliczono według nowych zasad tj. zgromadzony kapitał podzielono przez średnią dalszego trwania życia osób w wieku 60 lat. Ponadto za każdy brakujący rok stażu (maksymalnie do 30 lat) doliczana jest wielkość wynikająca z podzielenia kapitału rzeczywistego z okresu składkowego przez rzeczywisty staż ubezpieczenia.

Wszystkim osobom, które pracowały przed 1 stycznia 1999 r. naliczono kapitał początkowy. Im osoba dłużej pracuje przed 1999 r., tym dłuższy okres stażu jest zaliczany do kapitału początkowego.

Kapitał rentowy jest równy kapitałowi wypracowanemu ze składek emerytalnych odprowadzanych do ZUS, powiększonemu ewentualnie o kapitał hipotetyczny za brakujące okresy składkowe.

Ponadto w szacunkach przyjęto, że począwszy od 2009 r. renta jest przyznawana w styczniu.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/145 82 /08/DP/as

Warszawa, dnia 19 maja 2008 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-74-08) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pani Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej